

पाठ्यक्रम

समुह (ड): सेवा सम्बन्धी

- कोष व्यवस्थापन
- नोटकोष / भा.रु. कोष
- सफा तथा भूत्रा नोट सम्बन्धी
- विप्रेषण कारोवार
- अन्तरशाखा तथा अन्तर बैंक कारोवार
- कोष तथा गैर कोषमा आधारित कारोवार
- Bank Risks Management Including BASEL III and Related NRB Directives.
- वाणिज्य बैंकको काम कारवाही सम्बन्धी

Operational Risk

- कारोवारमा निहित जोखिम वा संचालन जोखिम भन्नाले त्यस्तो जोखिमलाई जनाउदछ जसले संस्थाको आमदानी, र पूँजिमा हुन सक्ने हानी जसको कारक संस्थाको वस्तु तथा सेवामा भएको कमजोरी, प्रकृत्यामा भएको कमजोरी तथा कार्यवातावरणमा भएको समस्या आदि हुन सक्दछन ।
- यस जोखिम, कमजोर आन्तरिक नियन्त्रण, सुचना प्रविधि, कर्मचारीको आचरण, प्रकृत्यागत समस्या आदिको उपज हो ।
- यस प्रकारका जोखिम हरेक संस्था र हरेक प्रकारका कार्य मा रहेको हुन्छ ।
- कारोवारमा निहित जोखिमलाई संचालन जोखिम भनिन्छ ।
- बैंक तथा वित्तिय संस्थाले गर्ने हरेक कार्यमा यस प्रकारका जोखिम रहेका हुन्छन ।

Operational Risk

- Transaction risk, which is also known as Operational Risk is the risk to earnings or capital arising from problems with service or product delivery.
- This risk is a function of internal controls, information systems, employee integrity, and operating processes.
- Transaction risk exists in all products and services.
- Transaction risk is also referred to as operating or operational risk.
- This risk arises on a daily basis in all banks as transactions are processed.
- It is a risk that transcends all divisions and products in a bank.

Operational Risk

- संचालन जोखिम भनेको संस्थाको आन्तरीक कार्यवातावरण, निति, तथा प्रणालीमा भएका अपर्याप्तता वा समस्या आदिका उपज हुन ।
- संस्थाको कार्यप्रणालीमा समस्या विविध कारणले आउन सक्दछन जस्तै समस्या पहिचानको उपयुक्त पुर्वाधारमा कमि, जोखिमको आंकलन र रिपोर्ट गर्न नसक्नु, साना समस्याको पहिचान र नियन्त्रणको उपयुक्त संयन्त्र नहुनु आदि
- संचालन जोखिमको दायर फराकिलो हुने भएकाले यसलाई तोकेर भन्न गाह्रो भएता पनि संचालन जोखिम हालका समयमा ठुला ठुला नोक्सानी र समस्याका कारक बन्दै गईरहेको छन ।

Operational Risk

- Operational risk is the risk that a firm's internal practices, policies and systems are not adequate to prevent a loss being incurred, either because of market conditions or operational difficulties.
- Such deficiencies may arise from failure to measure or report risk correctly, or from a lack of controls over banking staff.
- Although operational risk is harder to define precisely, it is considered by many to have been a contributor to some of the highly publicized losses in recent years.

Operational Risk - Examples

- आन्तरिक ठगि
- बाह्य ठगि
- कार्यवातावरण र सुरक्षा
- ग्राहक, सेवा र ब्यवसायीक अभ्यास
- भौतिक सम्पतिमा हानी
- ब्यावसायीक समस्या र प्रविधिमा भएको कमजोरि
- कार्यसम्पादन, सेवा प्रवाह र प्रकृयागत समस्या

Operational Risk - Examples

- Internal Fraud
- External Fraud
- Employment practices and workplace safety
- Clients, Products and Business Practices
- Damage to Physical assets
- Business Disruption and System Failure
- Execution, Delivery and Process management

संचालन जोखिम व्यवस्थापन

- कार्यरत जनशक्ति, प्रक्रिया, प्रणाली एवम् बाह्य घटनाका कारण सिर्जित सञ्चालन जोखिम व्यवस्थापनका लागि उचित नीति तथा कार्यविधि कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ । लेखा, सूचना प्रविधि, जनशक्ति एवम् नगद तथा बैकिङ्ग कारोबार जस्ता सबै सञ्चालन ईकाइहरूमा उत्पन्न हुनसक्ने जोखिमलाई यस्तो नीतिले समेटनु पर्नेछ ।
- संस्थाले आफ्नो कारोबारसँग सम्बन्धित सञ्चालन जोखिमलाई व्यवस्थापन गर्न प्रभावकारी आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तथा सूचना प्रणालीको विकास गर्नुपर्नेछ । आन्तरिक लेखापरीक्षकले प्रत्येक शाखा/विभाग/कार्यालयको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा सञ्चालन जोखिमलाई प्रभावकारी रूपमा व्यवस्थापन गर्न अवलम्बन भएका उपायहरूको पर्याप्तताको सम्बन्धमा समेत टिप्पणी/प्रतिक्रिया समावेश गर्नु पर्नेछ ।

Management of Operational Risk

- The bank should have appropriate policy and procedures to manage the risk aroused from Employee, Process, System or external events. Such policy must address the account, IT, Employee, Cash or Banking Transaction Related risks.
- BFIs must have effective MIS and Internal Control System to manage operational risk.
- The internal auditor should adequately address the operational risk in its internal audit report of various branches/departments/office. Such report must include the short notes on adequacy of operational risk management effort of such units.

संचालन जोखिम व्यवस्थापन

- जोखिम व्यवस्थापन कार्यबाट सञ्चालन सम्बद्ध जोखिमहरूको अनुगमन नियमित रूपमा हुने व्यवस्था सहित क्षतिको घटनाहरूबारे महत्वपूर्ण सूचनाहरू: (जस्तै: घटनाको प्रकृति, गाम्भीर्यता, यसबाट भएको वित्तीय क्षति आदि) व्यवस्थित ढंगबाट रहने प्रणाली अवलम्बन गर्नु पर्नेछ ।
- उचित Disaster Recovery र Business Continuity Plan तर्जुमा गरी विभिन्न किसिमका प्रकोपहरूका बाबजुद व्यवसाय निरन्तरताको सुनिश्चितता गर्नुपर्नेछ । यस्ता योजनाहरू वार्षिक रूपमा अभ्यास (Drill) गरी अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

Management of Operational Risk

- The bank must seek a system which adequately record and report the nature of risk, its severity, loss due to such risk etc as part of the regular risk monitoring
- The BFIs should formulate adequate and appropriate Disaster Recovery and Business Continuity Plan to ensure business continuity even after major disaster events. Such plan should be reviewed in each year.

संचालन जोखिम व्यवस्थापन

- कुनै कर्मचारी प्रति अधिक निर्भरता, एउटै कर्मचारी लामो समय एकै स्थानमा रहेर कार्य गर्ने तथा कर्मचारीबीच मिलेमतोका कारण उत्पन्न हुन सक्ने कर्मचारी सम्बद्ध जोखिम न्यूनीकरणका लागि कर्मचारी पदस्थापन एवम्सुरुवा लगायतका कार्य प्रभावकारी हुनु पर्नेछ ।
- प्राकृतिक प्रकोप लगायतका घटनाहरूले वित्तीय प्रणालीको व्यावसायिक निरन्तरतामा पार्न सक्ने प्रतिकूल असरलाई न्यूनीकरण गर्न यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले Contingency Management Framework तयार पारी लागू गर्नु पर्नेछ ।
- सञ्चालन जोखिम कम गर्दै ग्राहकहरूलाई बैंकिङ्ग सेवा प्रयोगमा सुरक्षाको प्रत्याभूति दिलाउन बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले Chip Based डेबिट, क्रेडिट, प्रिपेड आदि कार्डहरू मात्र जारी गर्नुपर्नेछ ।

Management of Operational Risk

- To manage the risk due to overdependency with single employee, placement of employee in a function/department for a long period of time etc bank must have appropriate employee placement and transfer policy
- To ensure the business continuity due to natural disaster, bank must formulate Contingency Management Framework.
- To reduce the operational risk in service delivery by the bank, it must issue chip based debit/credit card and prepaid cards.

Ambition Guru